

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudcem JUDr. Michalem Hájkem, Ph.D., ve věci

žalobců: J. S., narozený dne
bytem
zastoupený advokátem Mgr. Janem Zelenkou
sídlem Heydukova 101/2, 397 01 Písek

proti
žalovanému: Krajský úřad Jihočeského kraje
se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2020,
sp. zn. OLVV-správ. 58961/2020/vemar SO, čj. KUJCK 62540/2020

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 4. 6. 2020, sp. zn. OLVV-správ. 58961/2020/vemar SO, čj. KUJCK 62540/2020, a rozhodnutí Přestupkové komise města Protivín ze dne 20. 3. 2020, čj. MUPRs/751/2019/SO, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši **13 200 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. K.

III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný rozhodl o odvolání žalobce proti rozhodnutí Přestupkové komise města Protivín (dále jen „správní orgán prvního stupně“ nebo „přestupková komise“) ze dne 20. 3. 2020, čj. MUPRs/751/2019/SO. Tímto rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl žalobce uznán vinným z přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 10. 5. 2019 v době mezi 17:30 hod. a 17:40 hod. v obci M. před zahradou domu č. p. x verbálně urážel slovy: „*zavři hubu, vole, se bavíš se mnou*“ J. P., tedy jinému ublížil na cti tím, že ho zesměšnil nebo jiným způsobem hrubě urazil. Za to mu správní orgán prvního stupně uložil trest napomenutí.
2. K žalobcovu odvolání žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím následovně:
 - Podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil výrok týkající se viny tak, že žalobce je: „*uznán vinným z přestupku proti občanskému soužití podle ust. § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, kterého se dopustil tím, že dne 10. 5. 2019 v době mezi 17:30 hod. a 17:40 hod. v obci Mýšenec před zahradou domu č. p. 57 verbálně urážel slovy: ‚zavři hubu, vole‘ J. P. [...], tedy úmyslně jinému ublížil na cti tím, že ho jiným způsobem hrubě urazil.*“
 - Podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušil výrok týkající se uložení správního trestu a věc v této části vrátil správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.
 - Podle § 90 odst. 5 správního řádu ve zbytku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (výrok týkající se nákladů řízení a výrok týkající se nákladů důkazů – znalečného) potvrdil.
3. Správní orgán prvního stupně následně vydal rozhodnutí ze dne 27. 7. 2020, kterým žalobci za popsany přestupek opět uložil správní trest napomenutí. Toto rozhodnutí není předmětem soudního přezkumu v nynější věci.

II. Shrnutí žaloby

4. Žalobce se vymezuje včasně podanou žalobou doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 7. 8. 2020 proti napadenému rozhodnutí v celém rozsahu pro jeho nesprávnost a nezákonnost.
5. Žalobce předně konstatuje, že v této věci neměl správní orgán prvního stupně, tj. přestupková komise, vůbec rozhodovat. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že okolnosti podjatosti byly žalobci včas známy a tento je mohl uplatnit. Žalobce je však přesvědčen, že ze strany žalovaného došlo k nesprávné interpretaci § 14 odst. 4 správního řádu. Žalobce upozorňuje na usnesení starosty města Protivín ze dne 20. 6. 2018, čj. MUPRs/1060/2018/SO, jímž byli tři členové přestupkové komise (JUDr. Š., S., U.) vyloučeni z projednávání a rozhodování v jiném přestupkovém řízení

týkajícím se žalobce, jakož i na usnesení ze dne 28. 3. 2018, čj. MUPRs/1983/2017/SO, jímž byli tito tři členové vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, a to z důvodu, že pro poměr k věci, resp. pro poměr k osobě přímo postižené spácháním přestupku, lze mít důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti (krajský soud dodává, že se jednalo o přestupková řízení vedená se žalobcem a rodinnými příslušníky osoby přímo postižené spácháním přestupku). Podle žalobce se nelze domnívat, že by úřední osoby nevěděly o těchto okolnostech pro jejich vyloučení ve chvíli, kdy v nyní projednávané věci samy rozhodovaly.

6. Nelze přijmout argument žalovaného, že osoba přímo postižená spácháním přestupku nebyla přímo zúčastněná ve zmiňovaných řízeních, a proto nebyl důvod k vyloučení členů přestupkové komise. Jedná se o syna osob přímo postižených spácháním jiných přestupků a opakovaného svědka v těchto řízeních; mělo tak být dle žalobceva názoru na věc nahlíženo v její celistvosti. Dále žalobce odkazuje na usnesení Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 1. 6. 2020, čj. KUCJK 66351/2020, kde vystupoval jak žalobce, tak osoba přímo postižená spácháním přestupku, a tato věc byla z důvodu podjatosti všech členů přestupkové komise postoupena k vyřízení Městskému úřadu Vodňany. Vzhledem k tomu, že nyní projednávanou věc rozhodovaly přes předchozí (i následné) rozhodnutí o podjatosti podjaté úřední osoby, je rozhodnutí podle žalobce zatíženo neodstranitelnou procesní vadou.
7. Žalobce dále nesouhlasí s posouzením věci tak, jak jej provedl žalovaný. Dle žalobceva názoru nebylo ve správním řízení prokázáno, že k verbální komunikaci mezi žalobcem a osobou postiženou přestupkem vůbec došlo. Správní orgány tuto skutečnost dovozují z pouhého osamocení tvrzení osoby přímo postižené přestupkem. Argumentace žalovaného, že žalobce v rámci své procesní obrany dostatečně nepopřel, že se dopustil komunikace s osobou postiženou přestupkem, nemůže obstát. Jednak lze odkázat na žalobcovo odvolání, ve kterém dostatečně zpochybnil závěry správního orgánu prvního stupně, jednak není povinností obviněného z přestupku prokazovat svou nevinu, nýbrž je povinností správních orgánů, aby beze vší pochybnosti prokázaly, že došlo ke spáchání přestupku. Podle žalobce nebylo dostatečně prokázáno, že předmětný verbální výrok skutečně pronesl on.
8. Další žalobní námitku směřuje žalobce proti posouzení společenské škodlivosti daného jednání. Pokud by bylo prokázáno, že k jednání skutečně došlo a že jej spáchal žalobce, je nutné hodnotit, zda zvolání „*zavři hubu, vole*“ je skutečně natolik závažné, aby bylo postižitelné v rámci přestupkového řízení. Je zarážející, že po mnoha letech osočování, hádek a sousedských sporů hodnotí správní orgán v dnešní mluvě a zejména mezi oběma zúčastněnými stranami během let až notoricky používané označení jako zesměšňující či hrubě urážející a kvalifikuje je jako přestupek.
9. K tomu žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, čj. 2 As 60/2006-53, dle kterého pojmovým znakem urážky na cti není samotné pronesení hanlivého výroku, nýbrž skutečnost, že se jedná o urážlivý nebo zesměšňující výrok a povědomí o tom, že v celkovém společenském kontextu je výrok hanlivý.
10. Jak sám zhodnotil žalovaný „*uvedené strany již nejsou schopny ... spolu komunikovat klidně a na slušné úrovni.*“ Žalobce byl mnohdy častován ze strany rodiny P. mnohem vulgárnějšími a tvrdšími výroky. Pokud by bylo prokázáno, že verbální projev učinil žalobce vůči osobě přímo postižené spácháním přestupku, nelze podle žalobce za dané

situace a v celkovém společenském kontextu považovat tento verbální projev za způsobilý tuto osobu hrubě urazit.

11. Žalovaný se nikterak nevypořádal s odvolací námitkou, že žalobcovo tvrzené protiprávní jednání žalobce (velmi květnatě popisované ze strany osoby přímo postižené spácháním přestupku) vyhodnotil zcela odlišně od znalce, který prováděl přepis pořízené audionahrávky. Osoba přímo postižená spácháním přestupku se zjevně snažila žalobce k urážkám vyprovokovat. Vzhledem k obsáhlé historii sporů mezi žalobcem a rodinou Podhradských, ve které bylo učiněno mnoho nedůvodných podání, je nutné poukázat na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 8. 2014, čj. 50 A 4/2014-59, který se vyjadřuje k základním principům správního trestání jako je subsidiarita trestní represe a nutnost jejího užívání jako prostředku ultima ratio. Je na zvážení, zda se osoba přímo postižená spácháním přestupku sama nedopouští narušení občanského soužití např. schválností či nepravdivým obviněním z přestupku.
12. Žalobce je přesvědčen, že došlo k zásahu do jeho práv, neboť nebylo dostatečně prokázáno, že se tohoto jednání vůbec dopustil a že by takové jednání naplňovalo veškeré znaky skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích a že by naplňovalo materiální požadavek škodlivosti takového jednání.
13. Žalobce navrhl, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že se neztotožňuje se žalobcovými žalobními námitkami. Všechny žalobní námitky již byly vypořádány v napadeném rozhodnutí. Žalovaný se v tomto rozhodnutí vyjádřil k otázce možné podjatosti členů přestupkové komise, stejně tak i k prokázání protiprávního jednání žalobce. Žalovaný též vypořádal společenskou škodlivost vytýkaného jednání. Následně se žalovaný ztotožnil se závěry správního orgánu prvního stupně, tedy že bylo nade vší pochybnost prokázáno, že se žalobce dopustil popsaného protiprávního jednání v podobě verbálního projevu, dostatečně schopného urazit osobu přímo postiženou spácháním přestupku, které naplňuje znaky přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích.
15. Žalovaný dále uvedl, že v rámci odvolacího řízení se zabýval všemi námitkami uvedenými žalobcem v odvolání. Správní orgán prvního stupně zjistil přesný a skutečný stav věci tak, aby mohl rozhodnout o vině žalobce.
16. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Průběh správního řízení

17. Dne 10. 5. 2019 se dostavil k podání vysvětlení na Policii České republiky J. P., který uvedl, že je ze strany strážníka Městské policie města Písek (žalobce) šikanován. Oznamovatel sdělil, že tohoto dne se cca v 17:30 šel v obci M. podívat, jak pokračují výkopové práce. U výkopu mu žalobce zastoupil cestu a blokoval mu další cestu, ukazoval mu pěsti. Dále oznamovateli řekl „*ty vole*“. Poté žalobce ještě chvíli blokoval oznamovateli cestu, začal po něm plivat a řekl mu „*ty sráči*“. Poté odešel. Audio nahrávku celé situace, pořízenou na mobilní telefon, přiložil oznamovatel (dále opět

jako „osoba přímo postižená spácháním přestupku“) k tomuto oznámení. Dále též uvedl, že žalobce mu opakovaně vyhrožuje fyzickou likvidací, nadává mu. Žalobce tak činí, i když je ve službě.

18. Dne 13. 5. 2020 předala Policie ČR věc Městskému úřadu Protivín k šetření přestupku podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 3 a 4 zákona o některých přestupcích. Správní orgán prvního stupně na den 17. 6. 2019 předvolal žalobce k podání vysvětlení dle § 137 správního řádu. Úřední záznam o podání vysvětlení žalobce je založen ve správním spise.
19. Rozhodnutím ze dne 24. 6. 2019 správní orgán prvního stupně věc odložil dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), neboť došlé oznámení neodůvodňovalo zahájení řízení o přestupku nebo předání věci. V odůvodnění tohoto usnesení správní orgán prvního stupně uvedl, že zmíněný CD zvukový záznam nelze považovat za objektivní důkaz, neboť po přehrání tohoto záznamu není možné zjistit bližších poznatků o údajném protiprávním jednání. Proto správní orgán prvního stupně postupoval v pochybnostech ve prospěch obviněného.
20. Proti uvedenému usnesení, u něž není odvolání přípustné, podala osoba přímo postižená spácháním přestupku „nesouhlas“ k nadřízenému správnímu orgánu. Ten toto podání vyhodnotil podle obsahu jako stížnost dle § 175 správního řádu a postoupil věc k vyřízení správnímu orgánu prvního stupně jako příslušnému správnímu orgánu.
21. Správní orgán prvního stupně vyhodnotil dne 22. 7. 2019 stížnost podanou osobou přímo postiženou spácháním přestupku jako nedůvodnou. V tomto směru správní orgán prvního stupně znovu sdělil, že obsah zvukového záznamu nenásvědčuje průběhu situace tak, jak ji líčila osoba přímo postižená spácháním přestupku.
22. Dne 23. 8. 2019 vydal žalovaný postupem podle § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu příkaz k odstranění nečinnosti správního orgánu prvního stupně, ve kterém jej žalovaný zavázal, aby jednal v souladu se zákonem a vyzval osobu přímo postiženou spácháním přestupku podle § 79 odst. 1 a 2 zákona o odpovědnosti za přestupky k podání souhlasu se zahájením řízení a dále žalovaný upravil právní kvalifikaci domnělého přestupku na přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích.
23. Osoba přímo postižená spácháním přestupku udělila správnímu orgánu prvního stupně dne 11. 9. 2019 souhlas se zahájením řízení o přestupku. Následně správní orgán prvního stupně zahájil správní řízení a předvolal žalobce k ústnímu jednání. Osoba přímo postižená spácháním přestupku zaslala do správního řízení své vyjádření dne 11. 10. 2019. Uvedla, že má za to, že přiložené CD se zvukovou nahrávkou dostatečně zaznamenává celou situaci a vinu žalobce za spáchaný přestupek a připojila svůj přepis nahrávky označený datem 27. 5. 2019.
24. Dne 14. 10. 2019 se konalo ústní jednání, k němuž se žalobce nedostavil. Následně zaslala osoba přímo postižená spácháním přestupku dne 18. 11. 2019 ke správnímu orgánu prvního stupně vyjádření se k podkladům rozhodnutí, ke kterému připojila svůj přepis nahrávky s datem 10. 5. 2019 s návrhem, aby správní orgán případně doplnil spis o přepis nahrávky provedený soudním znalcem. Za tímto účelem správní orgán prvního stupně ustanovil usnesením ze dne 13. 1. 2020 znalce (obor kriminalistika, specializace

fonoskopie) ke zhotovení přepisu nahrávky do listinné podoby. O tomto postupu byl vyrozuměn žalobce i osoba přímo postižená spácháním přestupku. Znalecký posudek obsahující přepis zvukového záznamu byl vyhotoven dne 9. 2. 2020 pod č. 4/2020.

25. Po seznámení účastníků řízení s podklady rozhodnutí vydal správní orgán prvního stupně dne 20. 3. 2020 rozhodnutí ve věci samé. Dospěl k závěru, že na základě úředního záznamu o podání vysvětlení osoby přímo postižené spácháním přestupku, výpovědi této osoby v rámci ústního jednání a CD se zvukovým záznamem, resp. jeho přepisu do listinné podoby soudním znalcem, je prokázáno, že došlo ze strany žalobce ke spáchání přestupku podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, za což byl žalobci uložen správní trest napomenutí. Prvostupňové rozhodnutí žalobce napadl odvoláním, o kterém bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím.
26. V napadeném rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se správním orgánem prvního stupně v části vyslovení žalobcovy viny ze spáchaného přestupku. Žalovaný k tomu uvedl, jaká je povaha přestupku ublížení na cti podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, vymezil jeho formální a materiální stránku. Jednání žalobce bylo podle žalovaného nade vší pochybnost prokázáno audio nahrávkou (včetně jejího přepisu), která je součástí spisového materiálu. Žalobcem pronesený výraz žalovaný zhodnotil v celkovém společenském kontextu jako hanlivý, způsobilý osobu přímo postiženou spácháním přestupku hrubě urazit na cti, když ji žalobce uvedeným výrazem urážlivým a nepřiměřeným způsobem napadl. Žalobcovým cílem bylo jednoznačně snížit důstojnost a vážnost osoby přímo postižené spácháním přestupku. Žalobce ponižujícím způsobem vyzval tuto osobu k mlčení a tituloval ji slovy „vole“, přičemž nešlo o slovní „vycpávku“, ale o ponižující titulování osoby. Na základě výše uvedeného došel žalovaný k tomu, že předmětné jednání je způsobilé naplnit znaky skutkové podstaty uvedeného přestupku proti občanskému soužití. Žalovaný naopak zrušil výrok prvostupňového rozhodnutí týkající se uložení správního trestu napomenutí, neboť shledal odůvodnění tohoto trestu jako nepřezkoumatelné. V poslední části potvrdil žalovaný rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a to výrok o nákladech řízení a nákladech důkazů – znalečného.

V. Původní rozsudek krajského soudu a zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu

27. O podané žalobě rozhodl krajský soud rozsudkem ze dne ze dne 3. 5. 2021, čj. 64 A 4/2020-29, kterým zrušil napadené i prvostupňové rozhodnutí. Krajský soud se ztotožnil se žalobní námitkou, dle níž nebylo dostatečně prokázáno, že ke skutku došlo a že jej spáchal žalobce. Dle krajského soudu došlo v rámci dokazování k pochybením spočívajícím v chybném provedení důkazu CD se zvukovým záznamem přestupku, jakož i znaleckého posudku, jehož obsahem byl přepis daného zvukového záznamu. Pokud by došlo k provedení daných důkazů řádným způsobem na ústním jednání, muselo by takové provedení důkazů být poznamenáno v protokolu o ústním jednání, což se však nestalo. Ani vlastní přepis zvukového záznamu, který předložila osoba přímo postižená spácháním přestupku, nebyl v přestupkovém řízení k důkazu řádným způsobem proveden. Dle krajského soudu šlo o zásadní procesní pochybení, neboť přestupková komise vycházela při uznání žalobce vinným ze spáchání přestupku i z důkazů, které nebyly v přestupkovém řízení vůbec procesně řádně provedeny, a tudíž nemohly být hodnoceny, resp. k nim nemohlo být přihlíženo.

28. Jediný procesně správně provedený důkaz byl dle krajského soudu výslech osoby přímo postižené spácháním přestupku, avšak z jeho obsahu nelze vinu žalobce bez dalšího dovodit. Popsané procesní pochybení nemohlo být zhojeno ani tím, že žalobci byla dána možnost seznámit se s podklady řízení (které nevyužil). Dle krajského soudu tak žalobcova vina nebyla prokázána a závěr o tom podložen řádně provedenými důkazy. Pokud se obviněný bez omluvy nedostaví k ústnímu jednání, může správní orgán provést ústní jednání v nepřítomnosti obviněného, avšak je třeba provést na tomto ústním jednání dokazování v rozsahu nezbytném pro řádné zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tento deficit v dokazování nenapravil ani žalovaný v odvolacím řízení. Krajský soud tak přisvědčil žalobní námitce stran nezákonnosti rozhodnutí o přestupku. Vzhledem k tomu, že krajský soud přisvědčil již námitce, že nebylo v řízení dostatečně prokázáno, že ke skutku došlo a že jej spáchal právě žalobce, tj. bylo zpochybněno naplnění formálních znaků přestupku, nebylo na místě, aby se zabýval další žalobní námitkou spočívající v nedostatečném zkoumání materiální stránky přestupku, tj. společenské škodlivosti. I přes uvedené se krajský soud vyjádřil k námitce nesprávného hodnocení materiální stránky přestupku, přičemž předesílá judikaturu správních soudů a závěry komentářové literatury. Apeloval přitom na správní orgány, že pokud v dalším řízení shledají naplnění formálních znaků přestupku, nechť naprosto precizně zhodnotí naplnění materiálního znaku přestupku. Shrnul přitom, že při hodnocení materiální stránky přestupku je nutné zhodnotit všechny okolnosti případu, které dále v rozsudku specifikoval. Současně správním orgánům zdůraznil nutnost zhodnotit intenzitu daného výroku, a to zda přesahuje pouhou společenskou nevhodnost.
29. K žalobní námitce týkající se tvrzené podjatosti členů přestupkové komise krajský soud konstatoval, že s ohledem na výsledek soudního řízení by bylo v dané chvíli nadbytečné se danou námitkou zabývat, neboť dosud není zřejmé, v jakém složení bude přestupková komise ve věci opětovně jednat. Žalobce pak odkázal na § 14 a násl. správního řádu, aby příp. námitku podjatosti uplatnil zákonem předvídaným způsobem v novém řízení, pokud k jejímu uplatnění shledá důvod.
30. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 3. 2023, čj. 8 As 169/2021-39, rozsudek krajského soudu zrušil. Kasační soud vyzdvihl, že ne každé procesní pochybení správního orgánu je důvodem pro zrušení správního rozhodnutí, neboť důvodem pro jeho zrušení jsou dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pouze takové případy porušení ustanovení právních předpisů o řízení před správními orgány, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Nejvyšší správní soud odkázal na to, že krajský soud a žalovaný (jakožto stěžovatel v řízení o kasační stížnosti) vycházely z judikatury, která se vztahovala k odlišným důkazním prostředkům, přičemž zmínil, že krajský soud vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, čj. 2 As 70/2010-63, který se týkal provedení důkazu svědeckou výpovědí mimo ústní jednání v nepřítomnosti žalobce. Kasační soud uvedl, že nelze pustit ze zřetele, že dané rozhodnutí bylo vydáno za účinnosti předchozí právní úpravy, která striktně rozlišovala mezi přestupky a správními delikty, přičemž v případě přestupků vyžadovala vždy nařízení ústního jednání, což se promítalo i do judikатурních závěrů týkajících se dokazování. V dané souvislosti odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2016, čj. 1 As 80/2016-30, č. 3466/2016 Sb. NSS, bod [25] a násl. odůvodnění, a ze dne 13. 5. 2020, čj. 10 As 127/2020-54, bod [16] a násl. odůvodnění. Jak plyne z § 80 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, nynější úprava (rozhodná pro posouzení věci) již není tak

striktní. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2023, čj. 10 As 208/2022-76, a ze dne 30. 11. 2022, čj. 2 As 132/2021-22, kasační soud připomněl dvě podmínky, které je třeba učinit pro závěr o tom, že absence vyhotovení protokolu při provádění důkazu listinou mimo jednání neměla vliv na zákonnost rozhodnutí: 1) listina byla založena podle § 17 odst. 1 správního řádu do správního spisu a 2) účastník řízení měl možnost se s ní seznámit a vyjádřit se k ní na základě postupu podle § 36 odst. 3 správního řádu.

31. Nejvyšší správní soud tak dovodil, že závěry krajského soudu neobstojí z hlediska následků, které byly vyvozeny z toho, že správní orgány nepostupovaly precizním a procesně správným způsobem. Dané závěry krajského soudu totiž byly založeny na přenesení závěrů přijatých k dokazování svědeckou výpovědí dle předchozí úpravy správního trestání, aniž by byla reflektována judikatura k dalším důkazním prostředkům či zohledněna povaha důkazních prostředků, z nichž správní orgány v této konkrétní věci vyšly. Dle kasačního soudu lze přiměřeně vyjít z judikatury týkající se provádění důkazu audiovizuálním záznamem, a to vzhledem k totožné povaze dokazování v těchto případech. Z daných závěrů správních soudů plyne, že promítnutí audiovizuálního záznamu je specifickým případem ohledání ve smyslu § 54 správního řádu, přičemž při něm musí být proveden protokol dle § 18 správního řádu, jakožto významná procesní záruka. Dle závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyjádřených v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, čj. 7 As 57/2010-82, č. 2633/2012 Sb. NSS., představuje § 18 odst. 2 správního řádu pouze tzv. minimální standard protokolu, přičemž v případě promítání audiovizuálního záznamu je vhodné popsat krom běžných náležitostí i technické parametry záznamu, např. kvalitu promítání. Dle Nejvyššího správního soudu je však třeba v poměrech každé konkrétní věci posoudit, zda taková procesní vada má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
32. Při aplikaci vyjádřených obecných závěrů v této konkrétní věci zdůraznil kasační soud, že správní orgány vyšly ze zvukového záznamu a znaleckého posudku, který představoval přepis zvukového záznamu. Oba důkazní prostředky byly založeny do správního spisu a žalobce dostal možnost se k nim dle § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit. Ačkoli § 18 odst. 1 správního řádu explicitně nepočítá se sepsáním protokolu o dokazování znaleckým posudkem, neboť zmiňuje pouze sepsání protokolu o výsledku znalce, je dle Nejvyššího správního soudu třeba protokol sepsat i v takovém případě. Povaha dokazování písemným znaleckým posudkem je přitom dle kasačního soudu shodná, jako v případě prosté listiny. Rozdíl mezi nimi se promítá až do fáze hodnocení důkazů. Není proto důvodu, aby s vadným provedením důkazu písemným znaleckým posudkem byly spojeny odlišné následky než v případě vadného provedení listinného důkazu. Z těchto důvodů nemá procesní vada spočívající v nevyhotovení protokolu o dokazování znaleckým posudkem mimo ústní jednání vliv na zákonnost rozhodnutí, a to s ohledem k tomu, že žalobce měl možnost se s obsahem danému posudku seznámit a vyjádřit se k němu.
33. Ke shodnému závěru Nejvyšší správní soud dospěl i v případě dokazování zvukovým záznamem. I u něho platí, že je třeba zpravidla trvat na sepsání protokolu o jeho obsahu. Přestože nebyl v nynější věci sepsán protokol o obsahu zvukového záznamu, měl žalobce možnost se s ním seznámit, a to prostřednictvím znaleckého posudku sepsaným znalcem z oboru fonoskopie. Tento znalecký posudek obsahoval i přepis záznamu

zvukového záznamu, čímž byl naplněn smysl a účel, který sleduje zmíněný požadavek na sepsání protokolu. Zrušení napadeného rozhodnutí pro nedodržení procesních požadavků za situace, kdy se žalobce mohl seznámit s obsahem zvukového záznamu ve formě znaleckého posudku a vyjádřit se k němu, představuje přílišný formalismus, který by žalobci nezajistil uplatnění žádných dalších práv. Ani tato vada proto neměla za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud závazal krajský soud, aby posoudil zbylé žalobní námitky. Zdůraznil přitom zvlášť námitku podjatosti úředních osob, jejíž povaha je takového rázu, že je nutné ji posoudit přednostně, jelikož rozhodnutí vydané podjatými osobami by bylo jako celek nezákonné bez ohledu na zbylé žalobní námitky. Neobstojí proto vyjádřený závěr krajského soudu, že je nadbytečné se danou námitkou zabývat za situace, kdy byla shledána jiná námitka důvodnou, s odkazem na to, že není zřejmé, v jakém složení bude přestupková komise ve věci opětovně jednat. Postup, kdy by krajský soud vyčkával, zda ve věci nerozhodnou dané úřední osoby i podruhé, a následně jim znovu zrušil správní rozhodnutí, se přičí zásadě hospodárnosti řízení.

VI. Právní hodnocení krajského soudu

34. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání dle § 51 s. ř. s.
35. Žaloba je důvodná.
36. Před konkrétním vypořádáním žalobních námitek krajský soud uvádí, že podobu a rozsah odůvodnění rozsudku přizpůsobil závěrům přijatým Nejvyšším správním soudem. Krajský soud proto postupoval následovně. Nejprve se zabýval námitkou podjatosti úředních osob, které vydaly prvostupňové rozhodnutí (VI.A). Následně se zabýval tím, zda v této věci bylo dostatečně prokázáno, že ke skutku došlo a že jej spáchal žalobce (VI.B). Nakonec se krajský soud zabýval otázkou naplnění formálních a materiálních znaků přestupku (VI.C).

VI.A Námitka podjatosti úředních osob

37. Krajský soud se přednostně zabýval otázkou podjatosti úředních osob. Žalobce dovozuje podjatost úředních osob, které jako členové přestupkové komise rozhodovaly ve věci prvostupňovým rozhodnutím, z toho, že usneseními starosty města Protivín ze dne 20. 6. 2018, čj. MUPRs/1060/2018/SO, a ze dne 28. 3. 2018, čj. MUPRs/1983/2017/SO, bylo rozhodnuto o vyloučení daných úředních osob. S uplatněnou žalobní námitkou se krajský soud neztotožnil. Již žalovaný v napadeném rozhodnutí (na straně 8-9) shrnul vyjádření přestupkové komise, dle které v tomto případě nebyl dán důvod podjatosti, neboť jako osoba přímo postižená spácháním přestupku vystupoval v nynější věci pan J. P. ml., zatímco v minulosti došlo v žalobcem zmiňovaných případech k vyloučení úředních osob pro podjatost z toho důvodu, že na věci vystupovaly zúčastněné osoby J. P. st. a A. P. Vyloučení daných osob bylo odůvodněno odkazem na proběhnuvší e-mailovou korespondenci mezi nimi a členy přestupkové komise v dalších věcech, ze kterých členové přestupkové komise dovozovali „v podstatě“ nátlak a snahu ovlivňovat jejich rozhodovací činnost.
38. Ze shora uvedeného je zcela zřejmé, že v nyní posuzované věci vystupovala jako osoba přímo postižená spácháním přestupku jiná osoba než v případech, na které žalobce

odkazuje. Nelze proto automaticky dovozovat podjatost úředních osob v tomto případě, neboť podjatost v žalobcem uváděných věcech byla dovozena pro komunikaci s odlišnými osobami (přičemž je otázkou, zda e-mailová komunikace popsaného charakteru vůči úředním osobám může vůbec zakládat podjatost úřední osoby, což však nemůže krajský soud bez spisové dokumentace daných případů hodnotit, ani to ostatně není předmětem soudního přezkumu v posuzované věci). Žalobce ani neuvádí, že by v nyní posuzovaném případě mělo dojít ke komunikaci mezi oprávněnými úředními osobami a osobou přímo postiženou spácháním přestupku, která by snad měla podjatost zakládat.

39. Zdůrazňuje-li žalobce, že na věc mělo být nahlíženo v její celistvosti, přičemž zmiňuje příbuzenský vztah a opakované vystupování A. P., J. P. ml. a J. P. st. v různých pozicích v dalších přestupkových řízeních, za současného odkazu na usnesení žalovaného ze dne 1. 6. 2020, čj. KUJCK 66351/2020, ani tyto výtky na věci ničeho nemění. Vyloučení úředních osob z některých řízení pro dovozenou podjatost ve vztahu k určité osobě nezakládá automaticky podjatost pro všechna další řízení, ve kterých budou vystupovat osoby blízké takovéto osoby, neboť takové pojetí podjatosti by vedlo ke zcela absurdním závěrům. Ohledně zmiňovaného rozhodnutí žalovaného z 1. 6. 2020 krajský soud uvádí, že v dané věci nevystupoval J. P. ml. v pozici osoby přímo postižené spácháním přestupku sám, neboť ve stejném postavení vystupoval též jeho otec J. P. st. Z odůvodnění daného rozhodnutí se přitom nepodává, že by podjatost úředních osob byla dovozena pro vztah k prvně zmiňované osobě, naopak lze vzhledem ke shora uvedenému dovodit, že k vyloučení úředních osob došlo z důvodu tvrzeného vztahu k J. P. st.
40. Lze proto učinit dílčí závěr, že podjatost členů přestupkové komise rozhodující v nyní posuzované věci nelze dovodit. Řízení proto nebylo zatíženo procesní vadou žalobcem uváděné povahy.

VI.B K otázce prokázání skutkového stavu věci

41. Krajský soud v návaznosti shora shrnuté závěry zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu a judikaturu v něm citovanou konstatuje, že vady řízení o přestupku, spočívající v absenci vyhotovení protokolů o dokazování zvukovým záznamem a znaleckým posudkem, nepředstavují v tomto případě důvod, pro který by měla být zrušena správní rozhodnutí o přestupku.
42. Dále se krajský soud zabýval žalobní námitkou, dle které nebylo v řízení prokázáno, že došlo k předmětné verbální komunikaci mezi žalobcem a osobou přímo postiženou spácháním přestupku. Tuto žalobní námitku již krajský soud shledal důvodnou.
43. Správní orgány v této věci dovodily, že na nahrávce je zaznamenána verbální komunikace mezi žalobcem a osobou přímo postiženou spácháním přestupku. Žalobce vůči tomuto závěru v žalobě namítl, že správní orgány se prokázáním této skutečnosti v řízení nezabývaly a dovozují ji toliko z osamoceného tvrzení osoby přímo postižené spácháním přestupku, tj. J. P. ml. Nutno upozornit, že žalobce již v rámci odvolání vznesl námitku, že výrazy, které správní orgán prvního stupně označil za přestupkové jednání, patrně padly v nějakém rozhovoru, který snad byl zaznamenán, přičemž zdůraznil, že „není známo kdy, kde a mezi kým ten rozhovor probíhal“. Žalovaný v napadeném rozhodnutí (na str.6) konstatoval, že je obsahem správního spisu

jednoznačně prokázáno, že jednáním žalobce došlo k přestupkovému jednání. Je zcela zřejmé, že žalobce pronesl daný výrok, ba dokonce sám připustil, že ke slovnímu napadení z jeho strany vůči osobě přímo postižené spácháním přestupku došlo. Žalovaný však nijak nevypořádal odvolací námitkou zpochybňující, že žalobce byl osobou, která měla osobu přímo postiženou spácháním přestupku hrubě urazit.

44. Žalovaný na straně 7 napadeného rozhodnutí (pouze) zmiňuje, že žalobce v odvolání uvedl, že předmětný výrok nebyl s to danou osobu hrubě urazit. Přehlédl však, že žalobce primárně uváděl, že není známo mezi kým rozhovor probíhal. Námitka nenaplnění společenské škodlivosti jakožto materiálního znaku přestupku byla vznesena rovněž, avšak nelze ji chápat jako připuštění toho, že se žalobce dopustil předmětného jednání. Odkazuje-li žalovaný na obsah správního spisu, bylo jím patrně míněno toliko vyjádření osoby přímo postižené spácháním přestupku, která za osobu zachycenou na předložené nahrávce označila žalobce. Žalobce však v odvolání popřel, že by byl osobou, která se zúčastnila komunikace zaznamenané na předmětné zvukové nahrávce, protože jde v tomto případě toliko o situaci dvou protichůdných tvrzení.
45. Krajský soud přitom uvádí, že nebylo možno za důkazní prostředek považovat záznam o podání vysvětlení žalobce ze dne 17. 6. 2019, neboť k takovému použití daný záznam, který byl pořízen před samotným zahájením řízení o přestupku, dle § 137 odst. 4 správního řádu sloužit nemůže (srov. též například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 34/2010-73, č. 2208/2011 Sb. NSS, či ze dne 7. 8. 2019, čj. 6 As 115/2019, bod 16 odůvodnění). Judikatura Nejvyššího správního soudu sice dovozuje, že se jedná o podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 50 odst. 1 správního řádu, avšak současně je označuje za podklady sloužící správnímu orgánu spíše pouze k určení dalšího směru dokazování (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, čj. 3 As 231/2017–49, bod 16 odůvodnění, či ze dne 12. 4. 2017, čj. 3 As 155/2016–34). Judikatura též připustila, že záznamy o podání vysvětlení mohou být užity např. za účelem porovnání, zda se od něj výpovědi svědků významněji neodchylují, což by snížilo jejich věrohodnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, čj. 4 As 152/2016–37, bod 20 odůvodnění). Žalovaný se však v rámci napadeného rozhodnutí takovýmito případnými úvahami nezabýval, přesto shledal za zcela zřejmé, že žalobce daný výrok pronesl. To přitom za situace, kdy jediná (použitelná) vyjádření v tomto směru poskytovala odlišný náhled na to, kdo byl autorem výroků zaznamenaných na nahrávce osobou přímo postiženou spácháním přestupku. Tato skutečnost se přitom nepodává ani z odůvodnění výroku o vině obsaženého v prvostupňovém rozhodnutí (které sám žalovaný v napadeném rozhodnutí označuje za značně stručné a na samé hranici přezkoumatelnosti). Za popsané důkazní situace nemůže obstát závěr žalovaného, že bylo jednoznačně prokázáno, že se předmětného jednání dopustil právě žalobce, a to vzhledem k zásadě in dubio pro reo vyjádřené v § 69 odst. 2 větě druhé zákona o odpovědnosti za přestupky.
46. Vzhledem k uvedenému pochybení správních orgánů nezbyvá než přikročit ke zrušení napadeného rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který správní orgány vzaly za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisovém materiálu. Z téhož důvodu ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. přikročil krajský soud též ke zrušení prvostupňového rozhodnutí. Nebylo prokázáno, zda (případný) přestupek spáchal žalobce. Správní orgány proto budou v dalším řízení muset zvážit doplnění dokazování tak, aby o skutkovém stavu věci nebyly důvodné pochybnosti.

47. Krajský soud pro úplnost dodává, že z obsahu záznamu o podání vysvětlení žalobce se bez pochyb nepodává, že by se v případě konverzace mezi žalobcem a osobou přímo postiženou spácháním přestupku mělo jednat o rozhovor zachycený na zvukové nahrávce, neboť jeho průběh působí značně odlišně.

VI.C Námitka neprokázání naplnění formálních a materiálních znaků přestupku

48. Zároveň se krajský soud vyjádří k otázce naplnění toho, zda za skutkového stavu, ze kterého správní orgány v této věci vycházely, lze vůbec dovodit naplnění znaků skutkové podstaty přestupku dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích.
49. Krajský soud již ve svém předchozím rozsudku připomněl, že v důsledku přijetí zákona o odpovědnosti za přestupky došlo ke změně skutkové podstaty přestupku ublížení na cti. Dle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, účinného do 30. 6. 2017, platilo, že daného přestupku se dopustil ten, kdo jinému ublížil na cti tím, že ho urazil nebo vydal v posměch.
50. Dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích však platí, že přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí. Důvodem popsané změny měl být požadavek praxe, přičemž důvodová zpráva k § 7 zákona o některých přestupcích uvádí: „*V souvislosti s požadavky praxe dochází k úpravě formulace skutkové podstaty ublížení na cti způsobeného zesměšněním nebo jinou hrubou urážkou. Za nactiutrhání totiž i dle současné úpravy nelze považovat zcela bagatelní jednání, která nedosahují potřebné intenzity (například výrok pronesený na veřejnosti typu „hošánku“). Avšak v současné době dochází v praxi k projednávání i takových jednání, která z objektivního hlediska nedosahují ani minimální míry společenské škodlivosti a nemají zásadní dopad do osobní sféry osoby, vůči níž určitý výrok směřuje. Projednávání takovýchto zjevně bagatelních jednání přispívá ke zvyšování administrativní zátěže správních orgánů. Dle ustálené judikatury je pojmovým znakem přestupku nactiutrhání skutečnost, že se jedná o výrok urážlivý nebo zesměšňující a dále povědomost pachatele o tom, že se v dané situaci a v dané skupině obyvatel jedná o výrok hanlivý. Musí však jít o výrok, který překračuje svou intenzitou pouhou nevhodnost, výrok dehonestující a hrubě urážlivý z objektivního hlediska (dle obecného názoru a přesvědčení jej lze označit za intenzivnější než výrok nevhodný)*“ (důraz doplněn).
51. Současně nutno reflektovat, že dle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem jednání současně naplňující formální i materiální znaky přestupku. Pojetí přestupku podle aktuální právní úpravy je materiálně-formální. Materiální stránkou přestupku možno rozumět jednání natolik společensky škodlivé, aby na něj bylo nezbytně reagováno prostředky přestupkového práva. Stejně jako trestní právo, i právo přestupkové (někdy též označováno jako malé trestní právo) má být užíváno až v případech společensky škodlivých, dosahujících určité intenzity, kdy jednání pachatele přestupku (trestného činu) je pro společnost natolik škodlivé, že nepostačuje uplatnění odpovědnosti dle „mírnějších“ právních předpisů jako je například využití institutu ochrany osobnosti náhrada škody dle občanského zákoníku atd. (princip *ultima ratio*).
52. Z důvodové zprávy k § 5 zákona o přestupcích se podává, že „*materiální znak hraje klíčovou roli právě v hraničních případech, kdy by jeho neposouzení mohlo vést k přepjatému formalismu, k stíhání bagatelních porušení právních povinností a k nespravedlivému rozhodnutí. Tím pak není naplněn ani účel správního trestu, dochází ke snižování autority*

správních orgánů a k odmítavým postojům veřejnosti. Kromě toho působí materiální znak i „opačným směrem“, ve vztahu k trestným činům. I přes snahu zákonodárce se nepodařilo vždy formulovat skutkové podstaty trestných činů tak, aby byla zcela vyloučena shoda formálních znaků trestných činů a správních deliktů. V takovém případě je rozhodujícím kritériem stupeň společenské škodlivosti. Materiální znak (a míra jeho naplnění) bude sehrávat stejnou roli jako doposud – při vyloučení odpovědnosti za přestupek v bagatelních případech a při rozlišení přestupků a trestných činů. Nedostatek nebo nedostačující stupeň společenské škodlivosti činu je podle názoru předkladatele vhodnější řešit právě cestou hmotného práva, protože se jedná o posouzení podmínek odpovědnosti, tedy zodpovězení otázky, zda jde či nejde o přestupek. V případě materiálně-formálního pojetí přestupku vznikne odpovědnostní právní vztah jen tehdy, byl-li při spáchání činu naplněn i materiální znak v potřebné míře a rozsahu, v řízení o přestupku se pak tento vztah realizuje“.

53. K otázce, posuzování materiální stránky přestupku lze odkázat na komentářovou literaturu (JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 43): „K naplnění materiální stránky Nejvyšší správní soud dále dodal: „Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění.“ (NSS 7 As 63/2015) Společenská škodlivost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by škodlivost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly.

Jestliže k jednání osoby přistoupí další okolnosti, které znemožní, aby toto jednání porušilo nebo ohrozilo zájem společnosti, k naplnění materiálního znaku přestupku nedojde. Z toho vyplývá, že jednání, které má sice formální znaky přestupku, ale není jím porušen nebo ohrožen zájem společnosti, není přestupkem, a proto nemá společnost důvod je postihovat (srov. NSS 5 As 106/2011). Naplnění či nenaplnění materiálního znaku je tak na místě zkoumat až po vyhodnocení, že byly naplněny znaky formální (NSS 8 As 17/2007)“.

54. Komentářová literatura [STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích: Praktický komentář*. Komentář k § 7. Wolters Kluwer [cit. 6. 5. 2023]. Dostupné v Systému ASPI.] se vyjádřila též přímo ke konkrétním výrazům a jejich způsobilosti naplnit skutkovou podstatu přestupku nactiutrhání. Dle nich „[v]ýrazy typu ‚šupák‘, ‚cucák‘, ‚póvl‘, ‚negramota‘, ‚primitiv‘, ‚zlosyn‘, ‚zloduch‘, ‚podvodník‘, ‚lhář‘, ‚gauner‘ či ‚fízl‘ nemusejí být v každém konkrétním případě hrubou urážkou ve smyslu § 7. V mnoha ohledech totiž bude záležet na postavení adresáta ve společnosti, na něm samotném, jak urážku bude subjektivně vnímat, ale především jak bude urážka objektivně urážlivá pohledem veřejnosti v kontextu, zda např. nepůjde o běžnou mluvu dnešní mládeže typu ‚hele vole‘ [...]“ (důraz doplněn). Uvedenou optikou se jeví být kategorický závěr správních orgánů o naplnění všech znaků skutkové podstaty v tomto případě velmi nesmlouvavý. Nebyla přitom dostatečně zohledněna situace, ve které měl být údajně výrok pronesen, jakož ani dlouhodobé (a patrně též vyhocené) spory, které mezi dotčenými osobami popisuje sám žalovaný v napadeném rozhodnutí.

55. Krajský soud s ohledem na shora uvedené dodává, že pokud správní orgány v dalším řízení opětovně dovodí, že skutkový stav v této věci byl dostatečně prokázán, bude namíste precizní zhodnocení naplnění formálních znaků přestupku i jeho znaku materiálního. Krajský soud považuje za nezbytné shrnout, že při hodnocení materiální stránky přestupku bude nutné posoudit všechny podstatné okolnosti případu, a sice dlouhodobou vyhrocenost vztahů mezi rodinou žalobce a rodinou osoby přímo postižené spácháním přestupku, zřejmý záměr osoby přímo postižené přestupkem k vyprovokování užití určitých verbálních výrazů, záměrné zaznamenání rozhovoru na mobilní telefon ze strany osoby přímo postižené spácháním přestupku, dosavadní způsob komunikace mezi aktéry rozhovoru, věk těchto osob, jejich postavení a všechny možné další okolnosti tohoto konkrétního případu, bude-li prokázáno, že se stal a že jej spáchal žalobce. Dále je nutno zhodnotit intenzitu daného výroku, a to zda přesahuje pouhou společenskou nevhodnost. Je třeba pamatovat na to, že přestupkové právo nelze jako *ultima ratio* užívat v případech každého společensky nevhodného chování, neboť k tomu ani prostředky správního trestání nejsou zamýšleny.

VII. Závěr a náklady řízení

56. Pro konstatovanou vadu krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, jakož i správního orgánu prvního stupně (§ 78 odst. 1 a 3 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaný je v dalším řízení právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
57. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně dle § 78 odst. 3 s. ř. s. krajský soud přistoupil i ke zrušení prvostupňového rozhodnutí, neboť je stíženo totožnou nezákonností jako žalobou napadené rozhodnutí.
58. Krajský soud pro další řízení ukládá správním orgánům, aby doplnily dokazování tak, aby o skutkovém stavu věci nebyly důvodné pochybnosti (nebude-li to možné, nebudou než řízení o přestupku zastavit). Provedené důkazy je rovněž třeba precizně zhodnotit a úvahy vyjádřit v odůvodnění rozhodnutí o přestupku. Nezbytným je také dostatečné zhodnocení otázky, zda případně důkazy podložený skutek naplňuje formální a materiální znaky přestupku. Vysloveným právním názorem krajského soudu je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
59. Krajský soud dále upozorňuje žalovaného, že dojde-li ke zrušení správního rozhodnutí, resp. ke zrušení výroku o vině pachatele přestupku, nemůže dále obstát ani výrok (či rozhodnutí) o uložení správním trestu, neboť tento je závislým na posouzení viny pachatele přestupku. Zmíněný závěr konstatuje též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2008, čj. 7 As 4/2008-85, podle něhož „z dikce § 77 zákona o přestupcích vyplývá, že výroky o vině přestupkem, o druhu a výměře sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce, o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení jsou vzájemně oddělitelné z hlediska skutkových nebo právních vad, pro které mohou být podle výsledku přezkoumání zrušeny, i když všechny mají základ ve výroku o vině či nevině přestupkem, a možnost jejich uložení se odvíjí právě od vyslovení tohoto výroku. Vyslovení výroku o vině či nevině přestupkem je však zásadní ve vztahu k volbě druhu a výměry sankce, popřípadě dalších uvedených výroků, které mají ve výroku o vině svůj podklad. Z logiky věci proto vyplývá, že jestliže je vadná jen část žalobou napadeného správního rozhodnutí o přestupku a lze ji oddělit od ostatních, lze zrušit

rozhodnutí jen v této části; je-li však zrušen, byť i jen zčásti, výrok o vině přestupkem, je třeba zrušit vždy zároveň celý výrok o druhu a výměře sankce, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad.“ V projednávané věci je výrok o uložení správního trestu stanoven nestandardně v jiném rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (rozhodnutí ze dne 27. 7. 2020, čj. MUPRs/751/2019/SO), k jehož vydání došlo poté, co žalovaný zrušil výrok o uložení správního trestu z důvodu jeho nedostatečného zdůvodnění v prvostupňovém rozhodnutí. Jelikož toto rozhodnutí nebylo napadeno správní žalobou, nemůže o jeho zrušení správní soud sám rozhodnout. Je tak v gesci žalovaného, aby toto nyní nezákonné rozhodnutí postrádající podklad ve výroku o vině odstranil sám dozorčími prostředky správního práva.

60. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný, který neměl v soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalobce, v jeho případě jsou náklady řízení představovány zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč a odměnou advokáta.
61. Náklady zastoupení spočívají v odměně za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, vyjádření ke kasační stížnosti) celkem v částce 9 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů za dva úkony právní služby v částce celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky); celkem tedy 10 200 Kč. K této částce se dále připočítává zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Celkovou částku náhrady nákladů řízení ve výši 13 200 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 23. června 2023

JUDr. Michal Hájek, Ph.D. v. r.
samosoudce